

ĐỀ ÔN TẬP HÈ – ĐỀ SỐ 4**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 6****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)***Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:***PHỐ XƯA**

(Huỳnh Mai Liên)

*Ông ơi vì sao**Mỗi lần lên phố**Đứng trước nhà cổ**Dừng chân thật lâu**Bức tường phai màu**Ban công gỉ sét**Cửa gỗ kẽo kẹt**Mái ngói xô nghiêng**Ông cười thật hiền**Phố xưa nhà cũ**Thời gian nhẩn nhủ**Ký ức đã qua**Ông nhớ ngôi nhà**Nhớ từng góc phố**Tháng năm gian khổ**Lặng đọng bình yên**Phố kể chuyện riêng**Nhiều thương nhiều nhớ**Gần như hơi thở**Nhẹ nhôm tiếng chim**Ông đứng lặng im**Ngắm ngôi nhà cũ**Còn cháu chăm chú**Ngắm ông ngày xưa.*

(Bay qua Hồ Gươm, Huỳnh Mai Liên, NXB Hội nhà văn, 2024, tr.32-33)

Câu 1. Xác định nhân vật trữ tình trong bài thơ.**Câu 2.** Chỉ ra những câu thơ nhân vật trữ tình miêu tả ngôi nhà cổ trên phố.**Câu 3.** Phân tích hiệu quả thẩm mỹ của biện pháp tu từ trong hai câu thơ:*Thời gian nhẩn nhủ**Ký ức đã qua.***Câu 4.** Theo em, vì sao người cháu lại chăm chú “Ngắm ông ngày xưa”?**Câu 5.** Từ nội dung bài thơ, theo em thế hệ trẻ ngày nay cần có cách ứng xử như thế nào với quá khứ của dân tộc? (trình bày khoảng 5-6 dòng).**II. VIẾT (6.0 điểm)****Câu 1.** (2.0 điểm)

Em hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích đoạn thơ được in đậm trong phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4.0 điểm)

Thình thoảng, một số câu chuyện của lịch sử, quá khứ dân tộc, được người lớn kể lại khiến các bạn trẻ thấy xa lạ, khó hình dung, thấu hiểu. Nhưng thực ra, mỗi câu chuyện đều mang theo bao bài học ý nghĩa, là hành trang quý giá cho tuổi trẻ trưởng thành. Em hãy viết bài văn nghị luận bàn về cách thức để lan tỏa giá trị quá khứ của dân tộc qua những câu chuyện lịch sử cho thế hệ trẻ ngày nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I. ĐỌC HIỂU**Câu 1****Phương pháp giải:**

Đọc kĩ bài thơ và xác định nhân vật trữ tình

Lời giải chi tiết:

Nhân vật trữ tình: người cháu

Câu 2**Phương pháp giải:**

Đọc và xác định những câu thơ miêu tả ngôi nhà cổ trên phố

Lời giải chi tiết:

Những câu thơ miêu tả ngôi nhà cổ:

- “*Bức tường phai màu*”
- “*Ban công gỉ sét*”
- “*Cửa gỗ kéo kẹt*”
- “*Mái ngói xô nghiêng*”

Câu 3**Phương pháp giải:**

Đọc và phân tích hiệu quả

Lời giải chi tiết:

Hai câu thơ sử dụng biện pháp nhân hóa (“thời gian nhẩn nhừ”) để gợi cảm giác thân quen, gần gũi với quá khứ. Việc nhân hóa thời gian giúp làm nổi bật sự kết nối giữa hiện tại và những ký ức xa xưa. Cụm từ “*ký ức đã qua*” mang ý nghĩa hoài niệm, tạo chiều sâu cảm xúc và làm nổi bật giá trị thiêng liêng của những kỷ niệm xưa cũ. Qua đó, người đọc cảm nhận được sự trân trọng và lưu luyến đối với quá khứ.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Đọc kĩ câu thơ, dựa vào ngữ cảnh và lí giải

Lời giải chi tiết:

Vì khi thấy ông đứng lặng ngắm ngôi nhà cũ, người cháu như nhìn thấy cả một thời tuổi trẻ, quá khứ của ông hiện về trong ánh mắt, dáng đứng, nụ cười. “Ngắm ông ngày xưa” là cách

người cháu tưởng tượng, thấu hiểu và đồng cảm với những kỷ niệm, những năm tháng mà ông đã trải qua, từ đó thêm yêu thương và trân trọng ông hơn.

Câu 5

Phương pháp giải:

Liên hệ thực tế và nêu suy nghĩ

Lời giải chi tiết:

Thế hệ trẻ ngày nay cần biết trân trọng quá khứ, ghi nhớ công lao của cha ông và những giá trị lịch sử, văn hóa đã được vun đắp qua bao thế hệ. Cần học cách lắng nghe, tìm hiểu, giữ gìn ký ức dân tộc qua lời kể, hình ảnh, di tích xưa. Đồng thời, sống có trách nhiệm, tích cực học tập và cống hiến để phát triển đất nước, làm rạng danh truyền thống quý báu của dân tộc.

PHẦN II. VIẾT

Câu 1

Phương pháp giải:

Đọc kĩ đoạn thơ

Chú ý các chi tiết, hình ảnh, từ ngữ đặc sắc

Vận dụng thao tác lập luận, phân tích

Lời giải chi tiết:

1. Mở đoạn

- Đoạn thơ trích từ bài *Phố xưa* của Huỳnh Mai Liên.
- Thể hiện tình cảm sâu nặng và đầy xúc động của người ông dành cho ngôi nhà cũ, con phố xưa – nơi lưu giữ bao kỷ niệm.

2. Thân đoạn

a. Phân tích nội dung đoạn thơ:

- “Ông nhớ ngôi nhà / Nhớ từng góc phố”: thể hiện nỗi nhớ da diết, cụ thể, gắn bó máu thịt với không gian cũ.
- “Tháng năm gian khổ / Lặng động bình yên”: ký ức về những tháng năm khó khăn nhưng lại đọng lại trong ông sự yên bình, sâu sắc.
- “Phố kể chuyện riêng / Nhiều thương nhiều nhớ”: phố như một nhân vật biết nói, kể lại bao kỷ niệm thầm kín, thiêng liêng.
- “Gần như hơi thở / Nhẹ nhõm tiếng chim”: hình ảnh nhẹ nhàng, trong trẻo cho thấy sự gắn bó tự nhiên, thân thuộc và sâu đậm giữa con người với ký ức, với nơi chốn xưa.

b. Nghệ thuật:

- Giọng thơ nhẹ nhàng, cảm xúc.
- Hình ảnh gần gũi, gợi tả giàu chất trữ tình.
- Nhịp thơ ngắn tạo sự lắng đọng, sâu sắc.

3. Kết bài

- Đoạn thơ cho thấy: Ký ức, dù gắn với khó khăn, vẫn là điều thiêng liêng và đẹp đẽ trong tâm hồn con người.
- Gợi nhắc mỗi người biết trân trọng những điều xưa cũ, từng là một phần máu thịt của cuộc đời.

Câu 2

Phương pháp giải:

Xác định vấn đề cần bàn luận

Liên hệ thực tế

Vận dụng thao tác lập luận, kỹ năng viết bài

Lời giải chi tiết:

1. Mở bài

- Dẫn dắt: Trong dòng chảy thời đại hiện nay, lịch sử và quá khứ dân tộc đôi khi trở nên xa vời, khó tiếp cận với giới trẻ.
- Nêu vấn đề: Cần tìm ra những cách thức phù hợp để lan tỏa giá trị quá khứ của dân tộc thông qua những câu chuyện lịch sử, giúp thế hệ trẻ hiểu và trân trọng lịch sử.

2. Thân bài

a. Giải thích

- Lịch sử, quá khứ dân tộc: là những sự kiện, con người, truyền thống, văn hóa... đã góp phần hình thành nên bản sắc và tinh thần dân tộc Việt Nam.
- Câu chuyện lịch sử: cách truyền tải lịch sử sinh động, gần gũi thông qua những mẫu chuyện về nhân vật, chiến công, sự kiện...
- Lan tỏa giá trị quá khứ: không chỉ để nhớ, mà còn để hiểu – từ đó hình thành lòng tự hào, trách nhiệm, định hướng nhân cách và hành động cho thế hệ trẻ.

b. Thực trạng

- Nhiều bạn trẻ ngày nay thờ ơ, xa lạ với lịch sử dân tộc.
- Một số câu chuyện lịch sử được kể theo lối khô khan, thiếu hấp dẫn, thiếu sự kết nối với người trẻ.
- Việc truyền đạt giá trị quá khứ còn nặng tính truyền thống, ít đổi mới.

c. Những cách thức lan tỏa hiệu quả:

- Kể chuyện lịch sử bằng hình thức hiện đại: video ngắn, podcast, phim hoạt hình, truyện tranh, TikTok, vlog...
- Ứng dụng công nghệ số: thực tế ảo (VR), game hóa sự kiện lịch sử, du lịch di sản số...
- Giáo dục học đường đổi mới: đưa kể chuyện lịch sử vào các tiết học nhẹ nhàng, có hình ảnh, trải nghiệm.
- Tổ chức hoạt động thực tế: về nguồn, tham quan di tích, làm dự án kể chuyện lịch sử bằng ngôn ngữ trẻ trung.
- Người lớn, nhà trường, xã hội làm gương: kể lại quá khứ bằng cảm xúc chân thành, không ép buộc, cổ hủ.

d. Ý nghĩa của việc lan tỏa đúng cách:

- Góp phần nuôi dưỡng lòng yêu nước, tự hào dân tộc.
- Giúp thế hệ trẻ hình thành nhân cách, sống có trách nhiệm hơn.
- Tạo cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giúp lịch sử sống mãi trong lòng người trẻ.

3. Kết bài

- Khẳng định lại: Việc lan tỏa giá trị của quá khứ dân tộc là trách nhiệm chung, nhưng cần lựa chọn cách làm phù hợp với tâm lý và xu hướng của người trẻ.
- Kêu gọi mỗi người, đặc biệt là người trẻ, hãy mở lòng để lắng nghe những câu chuyện lịch sử, vì đó là những viên ngọc quý trong hành trang đi tới tương lai.